

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

«МЕТОДИКА НАВЧАННЯ БІОЛОГІЇ»

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: обов'язкова   Форма навчання: денна, заочна

Освітньо-професійний ступінь: бакалавр

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Освітня програма: Середня освіта: біологія та здоров'я людини

Рік навчання: 2   Семестр: 4

Кількість кредитів (годин):

Денна форма навчання: 5 кредити (150 год.: 24 год. лекції; 10 год. лабораторні, 24 год. практичні, 2 год. консультація, 90 год. самостійна робота); Заочна форма навчання: 5 кредити (150 год.: 4 год. лекції; 2 год. лабораторні, 2 год. практичні, 136 год. самостійна робота);

Мова викладання: українська

Посилання на курс в онлайн-платформі Moodle:

<http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=986>

2. Інформація про викладача (викладачів)

ПІБ: Граматик Надія Василівна

Науковий ступінь, вчене звання, посада: кандидат педагогічних наук, доцент

Кафедра: технологічної освіти та природничих наук

Робочій e-mail: gramatknadea@gmail.com

Години консультацій на кафедрі: понеділок, 14:30-16:00

3. Опис та мета дисципліни

Предмет вивчення навчальної дисципліни: є вивчення методичні системи навчання біології на основі суб'єкт-суб'єктних відносин в умовах нової парадигми природничої освіти.

Метою вивчення дисципліни є: формування особистості вчителя здатної творчо підходити до розв'язання актуальних завдань шкільної біологічної освіти у закладах загальної середньої освіти згідно з ключовими орієнтирами концепції «Нова українська школа».

Передумови для вивчення дисципліни: «Психологія», «Педагогіка», навчальна практика (педагогічна);

Міждисциплінарні зв'язки: «Методика навчання інтегрованих курсів природничої освітньої галузі», курсова робота з методики навчання біології, виробнича практика (педагогічна).

4. Результати навчання

Опанувавши цей курс, студенти:

1. Знатимуть:

- інноваційні тенденції розвитку сучасної шкільної біологічної освіти;
- етапи і принципи впровадження інновацій в освітній процес на різних рівнях
- зміст та структуру чинних програм з біології ЗЗСО;
- методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти на уроках біології;
- форми організації навчальної роботи з біології;
- види позакласної та позаурочної роботи з біології.

2. Вмітимуть:

- пояснювати різні підходи до класифікації методів навчання, характеризувати групи

- методів навчання, формулювати загальні вимоги щодо їх оптимального поєднання;
- забезпечувати необхідні методичні умови формування і розвитку біологічних понять у здобувачів освіти;
- характеризувати форми організації навчальної роботи з біології, враховуючи особливості позакласних і позаурочних робіт з біології, розробляти зміст і методику їх проведення;
- вести пошук інноваційних технологій навчання біології, узагальнювати та творчо переймати передовий досвід організації навчального процесу, навчально-методичної роботи.

3. Комунікація:

- застосовувати знання з сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для вирішення професійних, освітніх і наукових завдань;
- вміти діяти автономно та брати відповідальність за результат, працювати в команді, керуючись національними та світовими цінностями.

4. Автономність та відповідальність:

- здатність вчитися упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію;
- вміти діяти автономно та брати відповідальність за результат, працювати в команді, керуючись національними та світовими цінностями.

5. Структура дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І.

ЗАГАЛЬНІ НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ШКІЛЬНОЇ БІОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p><i>Лекція (2 год.):</i> <i>Практичне заняття (2 год.):</i> Тема 1. Методика навчання біології як педагогічна наука. Історія виникнення й розвитку вітчизняної методики викладання біології. Методика навчання біології як наука. Предмет і методи дослідження. Історія розвитку методики навчання біології. Зв'язок методики навчання біології з іншими науками. Закономірності й принципи навчання біології в основній (базовій) школі. Науковість і доступність навчального матеріалу. Компоненти змісту, їхній взаємозв'язок і розвиток. Системність і послідовність навчального матеріалу. Нові бачення у контексті вивчення біології в системі НУШ: перспективи майбутнього. Сучасні підходи роботи вчителя при викладанні біології.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Нова українська школа : poradnik dla vchytelja / za zag. red. N.M. Bibik. – Kyiv : Litera LTD, 2019. 208 s. - Державний стандарт базової середньої освіти https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti - Грицай Н.Б. Методика навчання біології : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. / Грицай Н.Б. – Львів : «Новий Світ-2000», 2020. 272 с. - Мороз І.В. Загальна методика навчання біології : навч. посіб. / Мороз І.В., А.В.Степанюк, О.Д.Гончар та ін. – Львів : «Либідь», 2006. 564 с.
<p>Завдання для самостійної роботи: Скласти хронологічну таблицю «Історія розвитку методики навчання біології». Виготовити буклет: Нові орієнтири шкільної біологічної освіти. Підготувати презентацію: Формування ключових компетентностей учнів при вивченні біології.</p>	

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p><i>Лекція (2 год.):</i> <i>Практичне заняття (2 год.):</i> Тема 2. Зміст і особливості шкільної біологічної освіти школярів за новим стандартом базової середньої освіти. Зміст і особливості шкільної біологічної освіти школярів. Навчально-методичний комплекс шкільного курсу «Біологія». Системність і послідовність навчального матеріалу Науковість і доступність навчального матеріалу. Загальний огляд змісту шкільної біології. Компоненти змісту, їхній взаємозв'язок і розвиток. Фундаменталізація шкільної біологічної освіти – основа формування предметної компетентності учня. Концептуальні засади проектування змісту шкільної біологічної освіти в основній школі.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Грицай Н.Б. Методика навчання біології : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. / Грицай Н.Б. – Львів : «Новий Світ-2000», 2020. 272 с. - Мороз І.В. Загальна методика навчання біології : навч. посіб. / Мороз І.В., А.В.Степанюк, О.Д.Гончар та ін. – Львів : «Либідь», 2006. 564 с. - Методика навчання біології : навчальний посібник / С.М. Тарасова, А.М. Космачова, Г.М. Міхеєва – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 354 с.
<p>Завдання для самостійної роботи: Нормативно-правова база дисципліни. Планування роботи вчителя біології. Значення навчальної програми в плануванні роботи вчителя.</p>	

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p><i>Лекція (2 год.):</i> <i>Практичне заняття (2 год.):</i> Тема 3. Навчально-матеріальна база вивчення шкільного курсу біології Кабінет біології в школі: методичні, санітарно-гігієнічні вимоги до оформлення й оснащення. Куточок живої природи. Керівництво роботою кабінету біології. Правила роботи в кабінеті біології. Обладнання кабінету біології. Керівництво роботою кабінету біології. Вимоги до функціонування навчально-дослідної земельної ділянки. Зміст і організація роботи учнів на навчально-дослідній ділянці. Охорона праці учнів.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Грицай Н.Б. Методика навчання біології : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. / Грицай Н.Б. – Львів : «Новий Світ-2000», 2020. 272 с. - Мороз І.В. Загальна методика навчання біології : навч. посіб. / Мороз І.В., А.В.Степанюк, О.Д.Гончар та ін. – Львів : «Либідь», 2006. 564 с. - Дослідницька робота школярів з біології : Навчально-методичний посібник / за заг. ред. С.М. Панченка, Л.В. Тихенко. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2008. 368 с. - Загальна методика навчання біології : навч. посіб. / І.В. Мороз, А.В. Степанюк, О.Д. Гончар / за заг. ред. І.В. Мороза. – К. : Либідь, 2006. 592 с. - Методика навчання біології : навчальний посібник / С.М. Тарасова, А.М. Космачова, Г.М. Міхеєва – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 354 с.
<p>Завдання для самостійної роботи: Складіть паспорт сучасного кабінету біології.</p>	

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p><i>Лекція (2 год.):</i> <i>Практичне заняття (2 год.):</i> Тема 4. Розвиток біологічних понять у процесі навчання біології. Поняття як основний елемент біологічних знань. Види понять. Система спеціальних і загальнобіологічних понять у шкільному курсі біології. Класифікація біологічних понять за змістом, за місцем формування в навчальному процесі, за рівнем узагальненості. Особливості формування біологічних понять за змістом в різних розділах</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Цуруль О.А. Формування в учнів біологічних понять: психолого-педагогічні засади та методичні особливості. Навчально-методичний посібник. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. 247 с. - Цуруль О.А. Хрестоматія з методики навчання біології / О.А. Цуруль. – К. : НПУ ред. М.П. Драгоманова, 2007. 298 с. - Шульдик В.І. Курс методики викладання біології в модулях / В.І. Шульдик. – К. : Наук. світ, 2000. 289 с.

<p>шкільної біології. Взаємозв'язок елементів знань: фактів, понять, законів, теорій. Етапи розвитку понять. Взаємозв'язок понять і термінів. Міжпредметні зв'язки в навчанні. Робота з термінами. Класифікація вмінь та навичок, що формуються на уроках біології. Особливості формування спеціальних (предметних) вмінь та навичок в основній школі. Зв'язок понять з розвитком умінь і навичок учнів на уроках біології.</p>	
<p>Завдання для самостійної роботи: Поняття як основний вид біологічних знань. Характеристика поняття як логічної категорії: зміст, обсяг, зв'язки з іншими поняттями. <u>Загальнобіологічні поняття</u> (рівні організації життя, форми організації живих систем (клітина, організм, вид, популяція, екосистема, біосфера), еволюція органічного світу, взаємозв'язок будови і функцій, обмін речовин, взаємозв'язок живих систем і довкілля, саморегуляція та самовідтворення живих систем), їх характеристика. <u>Спеціальні поняття</u> (морфологічні, анатомічні, цитологічні, гістологічні, фізіологічні, ембріологічні, систематичні, екологічні, палеонтологічні, філогенетичні, санітарно-гігієнічні), їх характеристика. Умови успішного засвоєння учнями понять. Реалізація міжпредметних і внутріпредметних зв'язків як важлива умова розвитку біологічних понять.</p>	-

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З БІОЛОГІЇ

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p><i>Лекція (2 год.):</i> <i>Практичне заняття (2 год.):</i> Тема 5. Методи навчання біології Класифікації методів навчання. Особливості методики застосування словесних та наочних методів навчання в основній школі. Практичні методи навчання біології. Класифікація практичних методів навчання. Особливості проведення лабораторних та практичних робіт в основній школі. Методика постановки та демонстрування дослідів та експериментів в основній школі. Вибір методів навчання на уроках біології. Єдність методів навчання на уроках біології.</p>	<p>- Грицай Н.Б. Методика навчання біології : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. / Грицай Н.Б. – Львів : «Новий Світ-2000», 2020. 272 с. - Мороз І.В. Загальна методика навчання біології : навч. посіб. / Мороз І.В., А.В.Степанюк, О.Д.Гончар та ін. – Львів : «Либідь», 2006. 564 с.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи: Методи навчання та їх зв'язок із засобами навчання біології.</p>	

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p><i>Лекція (2 год.):</i> <i>Практичне заняття (2 год.):</i> Тема 6. Інтерактивні методи навчання. Нетрадиційні підходи до уроків біології. Нові педагогічні технології у навчанні біології. Інтерактивне навчання, його сутність і особливості. Класифікація інтерактивних технологій. Методичні рекомендації щодо організації групової</p>	<p>- Грицай Н.Б. Методика навчання біології : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. / Грицай Н.Б. – Львів : «Новий Світ-2000», 2020. 272 с. - Матвеев М.Д. Методика навчання біології : навч. посіб. / М.Д. Матвеев, В.А. Колодій, В.І. Соболев ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2011. 287</p>

<p>роботи на уроках біології. Характеристика методів і методичних прийомів інтерактивних технологій Ігрові педагогічні технології в навчанні біології. Метод проектів в навчанні біології.</p>	<p>с. - Методика навчання біології : навчальний посібник / С.М. Тарасова, А.М. Космачова, Г.М. Міхеєва – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 354 с. - Методика навчання біології : навч. посіб. / уклад. О. І. Турлай; Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці : ЧНУ, 2009. 100 с.</p>
Завдання для самостійної роботи:	

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p><i>Лекція (2 год.):</i> <i>Практичне заняття (2 год.):</i> Тема 7. Засоби навчання. Класифікація засобів навчання. Засоби навчання, їх функції та різновиди. Засоби наочності та їх значення. Натуральні види навчально-наочних посібників. Зображальні (образотворчі) види навчально-наочних посібників. Технічні засоби навчання.</p>	<p>- Грицай Н.Б. Методика навчання біології : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. / Грицай Н.Б. – Львів : «Новий Світ-2000», 2020. 272 с. - Матвеев М.Д. Методика навчання біології : навч. посіб. / М.Д. Матвеев, В.А. Колодій, В.І. Соболев ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2011. 287 с. - Методика навчання біології : навчальний посібник / С.М. Тарасова, А.М. Космачова, Г.М. Міхеєва – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 354 с. - Методика навчання біології : навч. посіб. / уклад. О. І. Турлай; Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці : ЧНУ, 2009. 100 с.</p>
Завдання для самостійної роботи: Розробити дидактичні картки для проведення лабораторної роботи з біології.	

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p><i>Лекція (2 год.):</i> <i>Практичне заняття (2 год.):</i> Тема 8. Урок – основна форма організації навчальної роботи з біології. Місце і значення лабораторних та практичних робіт у навчанні біології. Поняття «форма навчання». Урок як основна організаційна форма навчання шкільного курсу «Біологія». Вимоги до сучасного уроку біології у площині Нової української школи. Мета, структура та методика проведення уроків біології різних типів (урок засвоєння нових знань та урок формування вмінь та навичок з біології). Дидактична мета, структура уроку засвоєння нових знань. Дидактична мета, структура уроку формування вмінь і навичок. Місце уроку в навчальній темі та розділі. Лабораторний практикум на уроках формування вмінь і навичок здобувачів освіти. Екскурсія як обов'язкова форма навчання біології, її функції. Методика організації та проведення біологічної екскурсії. Методичні аспекти проведення лабораторних і практичних робіт. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів виконання лабораторних та практичних робіт.</p>	<p>- Грицай Н.Б. Методика навчання біології : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. / Грицай Н.Б. – Львів : «Новий Світ-2000», 2020. 272 с. - Матвеев М.Д. Методика навчання біології : навч. посіб. / М.Д. Матвеев, В.А. Колодій, В.І. Соболев ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2011. 287 с. - Методика навчання біології : навчальний посібник / С.М. Тарасова, А.М. Космачова, Г.М. Міхеєва – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 354 с. - Методика навчання біології : навч. посіб. / уклад. О. І. Турлай; Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці : ЧНУ, 2009. 100 с. - Соболев ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2011. 287 с. - Методика навчання біології : навчальний посібник / С.М. Тарасова, А.М. Космачова, Г.М. Міхеєва – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 354 с. - Нові педагогічні технології для вчителів біології : навч.-метод. посіб. / уклад. К.М. Задорожний. - Х. : Основа, 2009. 112 с. - Освітні технології : навч.-метод. посіб. / [О.М. Пехота, А.З. Кіхтенко, О.М. Любарська та ін.]; за заг. ред. О.М.Пехоти. – К.</p>

	: А.С.К.Ю. 2001. 256 с.
Завдання для самостійної роботи: Презентація авторських планів-конспектів різних типів уроків біології.	

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p><i>Лекція (2 год.):</i> <i>Практичне заняття (2 год.):</i> Тема 9. Нетрадиційні підходи до уроків біології. Особливості типології нестандартних уроків біології. Урок-лекція. Урок-семінар. Урок-конференція. Блочна технологія проведення уроків. Урок-гра. Переваги та недоліки застосування нетрадиційних форм організації занять біології.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Богданова О.К. Сучасні форми і методи викладання біології в школі. Х. : «Основа», 2003. 80 с. - Грицай Н.Б. Методика навчання біології : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. / Грицай Н.Б. – Львів : «Новий Світ-2000», 2020. 272 с. - Мороз І.В. Загальна методика навчання біології : навч. посіб. / Мороз І.В., А.В.Степанюк, О.Д.Гончар та ін. – Львів : «Либідь», 2006. 564 с.
Завдання для самостійної роботи: Презентація плану-конспекту нестандартного уроку біології.	

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p><i>Лекція (2 год.):</i> <i>Практичне заняття (2 год.):</i> Тема 10. Сучасні педагогічні технології у навчанні біології. Загальний огляд інноваційних технологій, що використовуються у навчанні біології в Україні і світі. Технології розвивального навчання. Створення і використання компетентнісних навчальних завдань. Застосування методів моделювання у ході вивчення біологічних процесів та біологічних систем. Інтерактивні технології на уроках біології. Застосування технології інтегрованого навчання на уроках біології. Особливості організації дистанційного навчання біології. Методика використання навчальних ігор. STEM-проєкти.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Богданова О.К. Сучасні форми і методи викладання біології в школі. Х. : «Основа», 2003. 80 с. - Грицай Н.Б. Методика навчання біології : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. / Грицай Н.Б. – Львів : «Новий Світ-2000», 2020. 272 с. - Кузнецова В.І. Методика викладання біології / В.І. Кузнецова. – Х. : Торсінг, 2001. 176 с. - Шулдик В.І. Курс методики викладання біології в модулях / В.І. Шулдик. – К. : Наук. світ, 2000. 289 с. - Шулдик В.І. Методика навчання біології. Практикум у модулях : навч.- метод. посібник. – Умань : «Алмі», 2004. 120 с. (https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/683/1/schuldic_2010.pdf.pdf) - STEM-освіта як перспективна форма інноваційної освіти в Україні : матеріали обласної науково-практичної інтернет-конференції / Автор-упорядник Ю.М. Зоря. Черкаси : ЧОПОПП, 2018. 117 с.
Завдання для самостійної роботи: Виготовити наочність з елементами STEM-освіти	

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p><i>Лекція (2 год.):</i> <i>Практичне заняття (2 год.):</i> Тема 11. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю учнів – складова діагностування процесу навчання учнів. Функції, форми та види контролю навчальних досягнень учнів. Вимоги до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів. Види і форми контролю. Характеристика методів контролю знань, умінь і навичок учнів у процесі навчання біології.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Державний стандарт базової середньої освіти https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti - www.education.gov.ua – сайт Міністерства освіти і науки; - http://biology.civicua.org/ – сайт Асоціації вчителів біології України;

Завдання для самостійної роботи: Розробити засоби діагностики знань школярів відповідно до вимог НУШ.	
---	--

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p><i>Лекція (2 год.):</i> <i>Практичне заняття (2 год.):</i> Тема 12. Позакласна робота з біології як форма організації навчання. Педагогічні вимоги до організації дослідницької роботи учнів з біології. Особливості застосування методів навчання на факультативних заняттях. Позаурочна робота з біології. Зміст і форми позаурочної роботи з біології. Домашні завдання. Домашні роботи практичного характеру. Літні завдання. Фенологічні спостереження. Дослідна робота в кабінеті біології. Позакласна робота з біології, її роль у освітньо-виховному процесі. Індивідуальна та групова робота з біології. Гурткова робота з біології. Факультативи і курси за вибором. Масова позакласна робота з біології – біологічні вечори, конференції. Юнатський рух в Україні. Станції юних натуралістів.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Державний стандарт базової середньої освіти https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti - http://biology.civicua.org/ – сайт Асоціації вчителів біології України; - Богданова О.К. Сучасні форми і методи викладання біології в школі. Х. : «Основа», 2003. 80 с. - Грицай Н.Б. Методика навчання біології : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. / Грицай Н.Б. – Львів : «Новий Світ-2000», 2020. 272 с. - Кузнецова В.І. Методика викладання біології / В.І. Кузнецова. – Х. : Торсінг, 2001. 176 с.
<p>Завдання для самостійної роботи: Презентувати різновиди позаурочної роботи у природі.</p>	

Політика щодо відвідування навчальних занять.

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на практичних і лабораторних заняттях.

Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, був відсутній на практичному занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів.

Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Політика академічної доброчесності.

Студенти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських роботах є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

7. Проміжний і підсумковий контроль

Форма проміжного контролю

Модульний контроль здійснюється в формі тестування на платформі MOODL.

Зразок модульної контрольної роботи

Укажіть складові змісту поняття «форма навчання біології»:

А форма організації навчання біології;

Б форма навчальної діяльності учнів на занятті;

В форма керівництва пізнавальною діяльністю учнів;

Г форма діяльності вчителя.

Форма підсумкового контролю – екзамен.

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Нарахування балів відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ»

http://idgu.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/09/polozhennja_pro_porjadok_ocinjuvannja_rivnja_navc_halnih_dosjahnen_zi_zminamy-vid-28.08.2020-protokol-1.pdf

	Поточний контроль	Проміжний контроль	Підсумковий контроль
Максимальна кількість балів	40 балів – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,4	10 балів – за результатами виконання модульної контрольної роботи	50 балів – за результатами відповіді на екзамені
Мінімальний пороговий рівень	20 балів	6 балів	25 балів

Шкала та схема формування підсумкової оцінки Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	відмінно
70-89	добре
51-69	задовільно
26-50	незадовільно
1-25	

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Досягнення студентів на практичних заняттях, а також виконання індивідуальної та самостійної видів робіт оцінюються за шкалою від «0» до «5».

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обгрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обгрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.

1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Вид	Максимальна кількість балів
Анотування наукових статей	5
Підготовка рефератів (доповідей)	5
Термінологічний словник	5
Методична тека	5
Проходження онлайн-курсів на освітніх платформах (Prometheus, Всеосвіта).	5
Розв'язування педагогічних задач	5
Презентація результатів самостійного опрацювання проблемних питань	5

Викладач

Граматик Н.В.

Затверджено на засіданні кафедри технологічної освіти та природничих наук протокол № 1 від «29» серпня 2023 р.

Завідувачка кафедри

Федорова О.В.